

**Inhoudiging Gedenkplaat DZH door de Vriendenkring DZH en
BOEKVOORSTELLING DZH met Tjen Mampaey
Tisselt, 29/08/2018**

Voordracht Hilde Vivijs

Goeie avond beste vrienden, alle aanwezigen,

Dit waren geluidsfragmenten van de overlevende Zwarte Handers :
Louis Vivijs en Jos Corbeel, die hun ganse leven wijdden aan het herdenken
van hun overleden kameraden van DZH.

Deze boekvoorstelling in Tisselt is een samenwerking met de
**Parochie St. Jan de Doper, Dorpsraad Tisselt, uitgeverij EPO en de Vriendenkring
De Zwarte Hand** met de steun van het **8 Mei Comité Mechelen en het
gemeentebestuur van Willebroek**.

Een eventueel financieel overschot na deze avond zal besteed worden aan het
nieuwe Museum van De Zwarte Hand en de Weerstand in het Fort Liezele.

In naam van de Vriendenkring '**De Zwarte Hand**' wil ik jullie bedanken om vanavond
samen met ons stil te staan bij de geschiedenis van één van de eerste Belgische
weerstandsgroepen uit de Tweede Wereldoorlog, ontstaan in Tisselt.

Wij zijn hier in de kerk van Tisselt, een symbolische plaats :
Waarom zal u zich afvragen?

Wel, op deze plaats, ontstonden de kiemen van deze verzetsgroep in juni 1940,
nu 78 jaar geleden.

Mijn vader Louis Vivijs en mijn nonkel Staf Vivijs, afkomstig uit Tisselt,
waren beiden lid van de verzetsgroep 'De Zwarte Hand',
met de koster Marcel De Mol als oprichter.

Beide broers kwamen uit een groot warm nest en kenden koster
Marcel De Mol van toen ze als jonge snaak misdienaar waren in deze kerk en van bij
de Kajotters, een katholieke arbeiders jeugdbeweging (KAJ)
gesticht door Kardinaal Mgr Cardijn, die ze later tijdens hun gevangenschap nog
zouden ontmoeten in de kampen.

Het was vooral Staf Vivijs die bevriend bleef met de koster.

Ik citeer uit het boek "Onder Duitse Knoet" van Staf Vivijns :

"In de beginmaanden van de oorlog heeft Marcel mij gevraagd de ultra-flaminganten in ons dorp, namelijk tegenstanders van de politieke partij, waartoe mijn vader behoorde, goed te observeren en nota te nemen van hun gedragingen en uitlatingen, die wij — bij de eerste naoorlogse gemeenteraadsverkiezingen — tegen hen zouden uitspelen.

Ik ben op dit — mij totaal onschuldig lijkend — verzoek ingegaan.

Ik zag het louter als dorpspolitiek."

Naast deze taak typte Staf Vivijns ook de pamfletten, die Marcel De Mol dicteerde, op de schrijfmachine van de onderpastoor. De uitwisseling van de stencils en het afgewerkte produkt zou in de sacristie gebeuren.

De groep groeide snel. De leiding werd na enkele maanden overgedragen aan de nabij liggende gemeente Puurs, waar het verzet sterk aanwezig was en rekruteerde 111 jonge mannen uit 15 gemeenten en dorpen van Klein-Brabant en de Rupelstreek.

Het jongste lid was amper 15 jaar oud, het oudste lid 61 jaar.

Meer dan de helft was jonger dan 20 jaar.

Ze kwamen uit alle lagen van de bevolking : ze waren student, arbeider, leraar, militair, oud burgemeester, rijkswachter, koster, onderpastoor, gemeentebediendes en oudstrijders uit WO1.

Ze waren mensen die zich niet langer konden neerleggen bij de Duitse verdrukking. Zij hadden allen 1 ding gemeen : hun liefde voor volk en land, hun streven naar vrijheid en democratie !

Na Puurs kwam de tweede grootste groep van DZH uit Tisselt.

Hun actieve werking was : van juli 1940 tot september/oktober 1941.

Hun voornaamste verzetsdaden waren : het uittypen, kopiëren en verspreiden van hun illegale sluikblaadjes, pamfletjes en kranten tegen de Duitse ideologie, en het versturen van radioberichten naar Londen. Dit om de geallieerden in te lichten over het doen en laten van de militaire activiteiten van de Duitsers.

De aansluitingspapieren van de 111 Zwarte Handers werden hier verborgen onder het altaar, dat we hier achter mij zien.

Door verraad kwam er een einde aan hun verzetsdaden.

De aansluitingspapieren werden hier in de kerk door de Duitsers gevonden en 109 leden werden gearresteerd op school, op het werk of thuis vanaf september tot 27 oktober 1941.

Ze werden eerst naar de gevangenis van Mechelen en het Fort van Breendonk gevoerd, waar ze hun eerste les Nazi-cultuur kregen van onder meer Vlaamse SS'ers, met bespotting en mishandeling.

Daarna begint hun lijdensweg van bijna 4 jaar in nazi-gevangenissen, concentratie- en vernietigingskampen, verspreid over Duitsland, Polen, Tsjechië en Oostenrijk. Zij werden Nacht und Nebel gevangenen, gedoemd om te verdwijnen.

In verhouding tot de korte periode van verzet heeft de voltallige Zwarte Hand een zware tol moeten betalen.

Op 7 augustus 1943, nu 75 jaar geleden, werden de 12 kopstukken, waaronder koster Marcel De Mol en zijn broer, in Lingen in Duitsland gefusilleerd.

Van de 109 gearresteerde leden zijn er maar 37 die het overleefden.

Drie van hen overleden zeer kort na de bevrijding,

Eén overleed 1 en 1/2 jaar later aan de gevolgen van zijn gevangenschap.

Slechts een klein gedeelte had echte verzetsplannen,

de meerderheid had alleen illegale drukwerken verspreid.

Ze hadden allemaal idealistische bedoelingen.

Hoe groot of hoe klein hun verzet ook is geweest,

allen hebben ze moeten boeten met 4 jaar lijden in gevangenissen en kampen en de meesten hebben hun verzet met hun leven moeten bekopen.'

Vele gezinnen bleven daarna in het ongewisse,

tot op de dag van vandaag zijn er nog steeds vermisten, zonder enig nieuws... Een tragedie voor alle nabestaanden die zovele jaren later nog steeds enorm leeft.

Het is onze taak om hun verhaal te blijven vertellen.

Dit doen wij op allerlei manieren, zoals vanavond met het inhuldigen van een gedenkplaat voor de 16 Tisselaars.

De leden van De Zwarte Hand hebben door hun verzet

meegewerkt aan het verslagen van het fascisme

en zo een rechtvaardiger en democratischer wereld mee mogelijk gemaakt.

Hun werk, hun lijden, hun doden verdienen ons respect en waardering.

Laten wij hen nooit vergeten, door over hen te blijven vertellen.

Wil je meer weten over deze verzetsgroep, lees dan zeker het boek Onder Duitse Knoet van mijn nonkel Staf Vivijs en nu het herwerkte boek van auteur Tjen Mampaey dat hij zo dadelijk zal voorstellen.

Wat wij als nazaten en als Vriendenkring willen bereiken, is dat de mensen in België en daarbuiten niet vergeten wat zich tussen 1940-1945 heeft afgespeeld en hopelijk leren we ooit dat oorlog nooit een oplossing is.

Dank u voor uw aandacht.

En dan geef ik nu graag het woord aan auteur Tjen Mampaey, die de liedjes van het Solidariteitskoor Weerbots telkens zal inleiden.

Hilde Vivijs

Dochter van Louis Vivijs (verzetslid "De Zwarte Hand" - overleden 2/05/2012)

Inhuldiging Gedenkplaat aan de kerk van Tisselt :

Beste aanwezigen,

"Het is goed om af en toe stil te staan bij de vele daden, die heel gewone mensen zo'n 78 jaar geleden stelden, om met gevaar voor eigen leven, de toekomst van anderen veilig te stellen."

Daarom willen wij vandaag, 78 jaar na de feiten, met een gedenkplaat hier aan de kerk van Tisselt, hulde brengen aan de **16 Tisselaars** en hun **95 kameraden**, die streden en hun leven gaven voor onze vrijheid en democratie, waarin wij vandaag nog altijd leven.

“Maar liefst 109 jonge mannen van de 111 leden van deze verzetsgroep werden tijdens WOII aangehouden en naar de concentratiekampen gevoerd.

Slechts 33 leden overleefden de gruwel.

Speciaal vandaag willen wij ook de executie van 12 leden van de verzetsgroep ‘De Zwarte Hand’ herdenken.

Eén van hen was Marcel De Mol, de koster van Tisselt en oprichter van DZH.

De executie gebeurde op 7/08/1943, nu 75 jaar geleden.

We moeten hun verhalen blijven vertellen.”

Wij staat hier vandaag op een symbolische plaats, want hier ontstond De Zwarte Hand.

Met het inhuldigen van deze gedenkplaat, 78 jaar later, hopen wij dat hun inzet niet vergeten wordt.

Wij gaan nu over tot het officiële gedeelte en vraag ik aan mijn moeder Julia Vivijs, echtgenote van Louis Vivijs en aan de kleinkinderen van

Marcel De Mol, Thomas en Anna Couck en zijn achterkleinkind,
Timothy, om de gedenkplaat officieel in te hulden.

Dank aan iedereen die hieraan meewerkte!

Hilde Vivijs

Dochter van Louis Vivijs (verzetslid "De Zwarte Hand" - overleden 2/05/2012)